

ปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืนของ
นักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Casual Factors of Modern Accountant's Professional Quotients Influencing
Accounting Practice Efficiency and Sustainable Accounting Success of
Accountants in Companies Listed on The Stock Exchange of Thailand

วรพรรณ รัตนทรงธรรม^{1*}

Worapan Ratanasongtham ^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืนของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามและเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Sampling) ได้จำนวน 353 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ผลการวิจัยพบว่า โมเดลการวิเคราะห์มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 390.539$, $p\text{-value} = 0.129$, $df = 360$, $CMIN/DF = 1.085$, $RMSEA = 0.016$, $GFI = 0.932$) แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี สำหรับผลทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม ความฉลาดทางเข้าปัญหา ความฉลาดทางดิจิทัลและความฉลาดทางอารมณ์ เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี แต่สำหรับความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางวิสัยทัศน์และความฉลาดทางประสบการณ์ ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี นอกจากนี้ยังพบว่าประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืนอีกด้วย

คำสำคัญ: ความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี
ความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืน

Abstract

The aim of this research is to study the casual factor of modern accountant's professional quotients influencing accounting practice efficiency and sustainable accounting success of accountants in companies listed on the stock exchange of Thailand. The quantitative research was applied as a research method and the accountants working in listed companies on the stock exchange of Thailand as a sample group. It can be

^{1*} ผู้นิพนธ์ประสานงาน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ อีเมล: worapan.rat@uru.ac.th

^{**} Corresponding Author, Faculty of Management Science, Uttaradit Rajabhat University, E-mail: worapan.rat@uru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received date): 14 May 2021 วันที่แก้ไขแล้วเสร็จ (Revised date): 1 November 2021

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted date): 11 December 2021

indicated 353 samples using questionnaires and Two-Stage Sampling as a tool for data collection and sample selections. The statistics for data analysis were frequency distribution, mean, percentage, standard deviation, and Structural Equation Modeling analysis (SEM). The results showed that the analysis model was consistent with the empirical data ($\chi^2 = 390.539$, $p\text{-value} = 0.129$, $df = 360$, $CMIN/DF = 1.085$, $RMSEA = 0.016$, $GFI = 0.932$) indicating the model is fit to the empirical data at a good level. For hypothesis testing, it was found that the technical and ethical competencies quotient, intelligence quotient, digital quotient, and emotional intelligence quotient were causal factors that positive direct influencing accounting practice effectiveness. For creative quotient, vision quotient, and experience quotient, it was no influence on accounting practice effectiveness. It was also found that accounting practice effectiveness had a positive direct influence on sustainable accounting success.

Keywords: Modern Accountant's Professional Quotients, Accounting Practice Effectiveness, Sustainable Accounting Success

บทนำ

ท่ามกลางแรงกดดันจากวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยี วิชาชีพบัญชีเป็นหนึ่งในวิชาชีพที่ต้องปรับตัวให้ทันกับยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) เพราะนักบัญชีหากยังยึดติดอยู่กับกรอบการทำงานรูปแบบเดิม อาจถูกท้าทายด้วยอิทธิพลของเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) และเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) เป็นต้น ซึ่งเทคโนโลยีเหล่านี้มีแนวโน้มว่าจะถูกนำมาใช้กับงานบัญชีมากขึ้น โดยเฉพาะงานด้านเอกสารบัญชีและการประมวลผลแบบอัตโนมัติ ซึ่งสามารถช่วยลดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานลดต้นทุน ลดเวลาการปฏิบัติงาน ลดโอกาสการทุจริต รวมถึงเพิ่มการรักษาความปลอดภัยได้ (Boonchaay, 2020) โดยจากผลการสำรวจของ British Broadcasting Corporation: BBC ร่วมกับมหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด ระบุว่า ในอนาคตนักบัญชีมีความเสี่ยงที่จะตกงานสูงถึงร้อยละ 97 ส่งผลให้นักบัญชีทั่วโลกแสดงความกังวลต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น (Sarapaiwanit, 2020) จึงเกิดคำถามในวงกว้างว่า การเปลี่ยนแปลงนี้จะทำให้บทบาทของนักบัญชีเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด คำกล่าวที่ว่า “เรียนบัญชีไม่ตกงานแน่นอน” จะยังคงเป็นจริงอยู่หรือไม่ และนักบัญชีควรเตรียมพร้อมเพื่อรับมือกับคลื่นการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างไร (Federation of Accounting Professions, 2020)

จากสภาการบัญชีอังกฤษ The Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) ซึ่งเป็นองค์กรสำหรับนักบัญชีมืออาชีพระดับโลก ได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงทำการสำรวจหาความฉลาดทางวิชาชีพ (Professional Quotients) ที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของวิชาชีพบัญชีในอนาคต โดยผลการสำรวจระบุว่า ตั้งแต่ปี 2020 นักบัญชียุคใหม่จำเป็นต้องมีความฉลาดทางวิชาชีพ 7 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา ความฉลาดทางดิจิทัล ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางวิสัยทัศน์ ความฉลาดทางอารมณ์และความฉลาดทางประสบการณ์ หรืออาจกล่าวได้ว่า นักบัญชียุคใหม่จะต้องพัฒนาความสามารถทางเทคนิคควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะทางสังคม (ACCA, 2016) ซึ่งผลการสำรวจดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srithonrach (2018) ที่พบว่า นักบัญชียุคใหม่ต้องพัฒนาทักษะและความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ควบคู่ไปกับการนำประสบการณ์ในอดีตมาพัฒนาการทำงานในปัจจุบัน จะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูงขึ้น นอกจากนี้ Asri and Made (2018) ยังได้ระบุว่า นักบัญชีที่มีความฉลาดทางอารมณ์จะสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี สามารถปรับตัวและร่วมงานกับผู้อื่นได้ มีทัศนคติทางจริยธรรมที่ดีจนทำให้มีความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ Rodjam and Mungsing (2019)

ก็ได้อธิบายว่า นักบัญชีที่มีความรู้และปัญญาในวิชาชีพ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัด มีทักษะการสื่อสารที่ดีสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่ได้ จะช่วยยกระดับคุณภาพงานของนักบัญชีจนได้รับการยอมรับจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมสามารถสรุปได้ว่า นักบัญชียุคใหม่ต้องมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ มีวิสัยทัศน์ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแก้ปัญหา มีความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมใหม่ ๆ กับงานบัญชีได้อย่างเหมาะสม รวมถึงต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ด้วย จึงจะสามารถประสบความสำเร็จในอาชีพได้อย่างยั่งยืน

นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในกลุ่มนักบัญชีที่ต้องเร่งปรับตัวเพื่อเตรียมรับมือกับคลื่นการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยจากผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ช่วง 9 เดือนหลังของปี 2563 พบว่า แนวโน้มอุตสาหกรรมและผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จะหดตัวลง การลงทุนมีแนวโน้มลดลงชัดเจน และจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 จะส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานทั้งระบบ ทำให้บริษัทจดทะเบียนต้องปรับกลยุทธ์ทางธุรกิจหลายด้าน เช่น ต้องมุ่งเน้นการใช้กลยุทธ์การบริหารต้นทุนมากขึ้น เพิ่มความเข้มงวดในการวางแผนการเงิน ปรับแผนการบริหารความเสี่ยงใหม่ การพิจารณาชะลอการลงทุนในโครงการที่ไม่จำเป็น และการลดค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร เป็นต้น (The Stock Exchange of Thailand, 2020) ซึ่งจะเห็นได้ว่า กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในสถานการณ์ปัจจุบันต้องอาศัยข้อมูลทางการบัญชีที่มีคุณภาพ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจทางธุรกิจให้มีความถูกต้องและแม่นยำ ดังนั้น นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จึงถูกคาดหวังให้มีบทบาทที่สำคัญในองค์กรมากขึ้น โดย Prapaisri and Nuntapun (2020) กล่าวว่า นักบัญชีในยุคดิจิทัลต้องเร่งปรับตัว โดยต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเพียงผู้บันทึกข้อมูลการเงินและจัดทำรายงานทางการเงินมาเป็นผู้นำเสนอและ

วิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลยิ่งขึ้น ต้องมีความเป็นผู้นำ เป็นผู้จัดการด้านข้อมูลข่าวสาร มีความรอบรู้และเข้าใจในงานด้านอื่น ๆ ขององค์กร ต้องสนใจติดตามข่าวสารข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพและเทคโนโลยี และต้องสามารถเป็นที่ปรึกษาที่ดีของผู้บริหารในการช่วยตัดสินใจเรื่องสำคัญทางธุรกิจได้ ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้จะทำช่วยเพิ่มคุณค่าให้แก่ นักบัญชีมากขึ้น นำไปสู่ความสำเร็จในอาชีพได้อย่างยั่งยืน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืนของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวและพัฒนา นักบัญชีมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของวิชาชีพในอนาคต จนประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืนของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

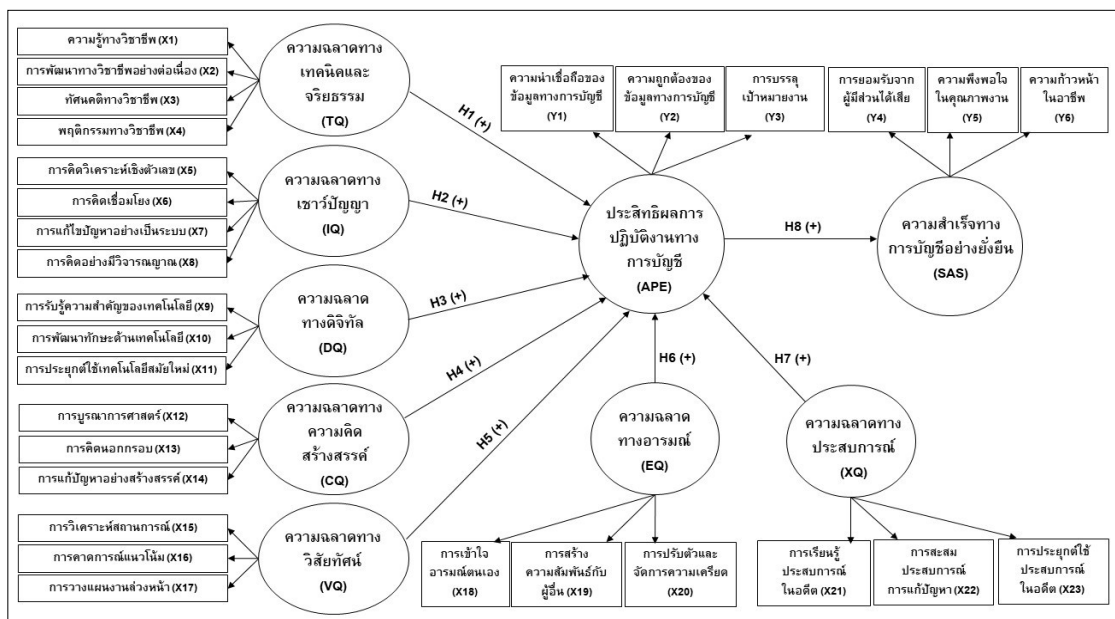
การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีเชาว์ปัญญาแห่งความสำเร็จ (Theory of Successful Intelligence) ได้อธิบายถึงการ บูรณาการชุดของความสามารถหลากหลายด้านที่จำเป็นต่อการประสบความสำเร็จในชีวิตภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อมที่บุคคลดำรงอยู่ โดย Sternberg (1997) อธิบายว่า ผู้ที่มีเชาว์ปัญญาแห่งความสำเร็จจะรู้ความสามารถที่โดดเด่นของตนและจะใช้ประโยชน์จากจุดเด่นนั้นมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็รู้จักจุดด้อยของตนและพร้อมแก้ไขด้วยการปรับพฤติกรรมและความคิด โดยการใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดประยุกต์และคิดเชื่อมโยง ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน (Chularee and Chiaranai, 2018)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงนำทฤษฎีดังกล่าวเป็นทฤษฎีเชื่อมโยงตัวแปรในกรอบแนวคิดงานวิจัย โดยใช้อธิบายการบูรณาการชุดของความฉลาดทางวิชาชีพ (Professional Quotients) ของนักบัญชียุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรม ACCA ระบุว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีช่วยพัฒนากระบวนการทำงานและทดแทนงานของนักบัญชีได้มากขึ้น นักบัญชียุคใหม่จึงต้องพัฒนาความสามารถของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของวิชาชีพบัญชี ACCA จึงทำการสำรวจเพื่อค้นหาความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ (Modern Accountant's Professional

Quotients) โดยพบว่า ตั้งแต่ปี 2020 นักบัญชียุคใหม่จำเป็นต้องมีความฉลาดทางวิชาชีพ 7 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา ความฉลาดทางดิจิทัล ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางวิสัยทัศน์ ความฉลาดทางอารมณ์ และความฉลาดทางประสบการณ์ ทั้งนี้ ACCA ยังได้ระบุว่า นักบัญชียุคใหม่ที่มีความฉลาดทางวิชาชีพดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชีให้สูงขึ้นและสามารถประสบความสำเร็จในอาชีพได้อย่างยั่งยืน (ACCA, 2016) ดังนั้น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปและนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ในการวิจัยครั้งนี้ ความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ (Modern Accountant's Professional Quotients) หมายถึง ความสามารถประเภทต่าง ๆ ที่จำเป็นของนักบัญชีในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องนำไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 7 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม (Technical and Ethical Competencies Quotient : TQ) เป็นความฉลาดทางวิชาชีพขั้นพื้นฐานของนักบัญชี โดย ACCA (2016) ระบุว่า ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม หมายถึง ความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพของ

นักบัญชีในการปฏิบัติงานบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีในปัจจุบันอย่างเคร่งครัด ควบคู่ไปกับการรักษาจรรยาบรรณวิชาชีพขั้นสูงสุดในเรื่องความซื่อสัตย์ ความเป็นอิสระและความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ โดยจากการศึกษาของ Peasai et al. (2020) ระบุว่า นักบัญชีที่มีความรู้ทางวิชาชีพและสนใจเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมทางวิชาชีพอยู่เสมอจะส่งเสริมให้ผลการปฏิบัติงานบัญชีมีคุณภาพ มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับ Meemak et al. (2016) ที่ได้กล่าวว่า นักบัญชีที่มีความรู้พื้นฐานทางการบัญชีที่ดีและมีความใฝ่รู้ที่จะพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ เช่น การเข้าฝึกอบรมด้านการบัญชีอยู่เสมอ จะ

ช่วยให้การปฏิบัติงานมีความเป็นมาตรฐาน นำไปสู่การจัดทำข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง นอกจากนี้ Ahinful et al. (2017) ได้ระบุว่า นักบัญชีมืออาชีพต้องยึดมั่นในจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีในระดับสูงเพื่อช่วยสร้างความเข้มแข็งในจิตใจของนักบัญชีให้มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานมีความถูกต้อง ตรงไปตรงมาซึ่งจะส่งผลให้ผลงานมีความน่าเชื่อถือ จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี

ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา (Intelligence Quotient : IQ) เป็นความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การใช้เหตุผล การคิดเชื่อมโยงและการแก้ไขปัญหาเชิงตรรกะ (Yuenyaw, 2018) โดยความฉลาดทางเชาว์ปัญญาในศาสตร์ทางบัญชี ACCA (2016) กล่าวว่า ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา หมายถึง ความสามารถของนักบัญชีในการคิด วิเคราะห์ คิดเชื่อมโยง การแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยนักบัญชียุคใหม่ต้องมีความสามารถในการใช้ความรู้ประกอบการคิดและการให้เหตุผล สามารถแก้ปัญหาอย่างระมัดระวัง เข้าใจและวิเคราะห์สถานการณ์ทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องใช้ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพในการประเมินความรู้และแหล่งที่มาของความรู้อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gede and Ketut (2018) ที่พบว่า นักศึกษาบัญชีที่มีระดับของความฉลาดทางเชาว์ปัญญาที่สูงจะสามารถเข้าใจและเชื่อมโยงกระบวนการทางการบัญชีได้ทั้งระบบ ทำให้ผลการปฏิบัติงานดีขึ้น พบข้อผิดพลาดจากการปฏิบัติงานลดลง จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 ความฉลาดทางเชาว์ปัญญามีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี

ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Quotient: DQ) ในปัจจุบันนักบัญชียุคใหม่ต้องมีทักษะทางเทคโนโลยีที่หลากหลายและต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานบัญชีได้ โดยความฉลาดทางดิจิทัล หมายถึง ความสามารถของนักบัญชีในการรับรู้ความสำคัญของเทคโนโลยี มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีอยู่

เสมอ และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ในงานบัญชีได้อย่างเหมาะสม โดยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่นิยมนำมาใช้ในการบัญชี เช่น เทคโนโลยีคลาวด์คอมพิวเตอร์ (Cloud Computing) และเทคโนโลยีบล็อกเชน (Blockchain) เป็นต้น (ACCA, 2016) โดยจากการศึกษาของ Gordon (2018) ระบุว่า ในศตวรรษที่ 21 องค์กรธุรกิจจะนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในงานบัญชีมากขึ้นเพื่อให้กับนักบัญชีใช้เวลาในการทำบัญชีที่เป็นงานประจำน้อยลง ดังนั้น นักบัญชีต้องเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความรวดเร็วขึ้น แต่พบข้อผิดพลาดลดลง นอกจากนี้ Dampitakse and Boontawee (2020) ยังได้กล่าวว่า ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลที่องค์กรมีแนวโน้มที่จะนำระบบบัญชีดิจิทัลมาใช้มากขึ้น องค์กรจึงมีความต้องการนักบัญชีที่มีทักษะทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ สามารถใช้ระบบบัญชีดิจิทัลได้ เพื่อผลิตข้อมูลทางการบัญชีที่มีความถูกต้อง รวดเร็วและเอื้อต่อการตัดสินใจทางธุรกิจ จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 ความฉลาดทางดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี

ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์ (Creativity Quotient : CQ) จัดอยู่ในกลุ่มทักษะด้านอารมณ์ โดย ACCA (2016) กล่าวว่า ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถทางสมองของนักบัญชีในการคิดเชื่อมโยงหลายสิ่งเข้าด้วยกันโดยไม่คำนึงถึงศาสตร์สาขาใด การคิดนอกกรอบเพื่อสร้างความคิดใหม่ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ แต่ทั้งนี้ ACCA ได้เน้นย้ำว่า การคิดอย่างสร้างสรรค์ของนักบัญชีเพื่อให้เกิดแนวทางหรือข้อค้นพบใหม่จะต้องช่วยส่งเสริมให้องค์กรเกิดความได้เปรียบในการแข่งขันและต้องไม่ขัดต่อข้อบังคับที่กฎหมายกำหนด โดยจากการศึกษาของ Marwaha and Seth (2016) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์จะช่วยสร้างแนวคิดหรือแนวปฏิบัติใหม่ โดยความคิดสร้างสรรค์สามารถนำมาช่วยอธิบายความแตกต่างเกี่ยวกับศักยภาพและการจัดการปัญหาของมนุษย์ได้ กล่าวคือ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์มีแนวโน้มที่จะมีศักยภาพในการปฏิบัติงานที่สูงและสามารถเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่มีความเหมาะสม และ Kamfun and

Pongpanpattana (2017) ได้ระบุว่า นักบัญชีที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่มีในเรื่องต่าง ๆ เพื่อจัดทำรายงานแบบบูรณาการ จะทำให้นักบัญชีเป็นผู้รอบรู้เพราะมีความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยพัฒนาผลงานให้ดีขึ้นเป็นลำดับได้ จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 4 ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี

ความฉลาดทางวิสัยทัศน์ (Vision Quotient : VQ) วิสัยทัศน์เป็นภาพทางความคิดที่แสดงถึงสิ่งที่เราต้องการจะสร้างขึ้นให้เป็นผลสำเร็จในอนาคต โดย ACCA (2016) กล่าวว่า ความฉลาดทางวิสัยทัศน์ หมายถึงความสามารถของนักบัญชีในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากข้อเท็จจริงที่มีอยู่ การคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตได้อย่างแม่นยำ และกำหนดแนวทางปฏิบัติงานล่วงหน้าได้โดยผ่านการคิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งจากการศึกษาของ Sukh-Manthum (2014) พบว่า นักบัญชีที่มีการวางแผนการปฏิบัติงานบัญชีล่วงหน้าอย่างรอบคอบ ตั้งแต่กระบวนการตรวจสอบรายการ การบันทึกบัญชี การปิดบัญชี จนถึงการจัดทำงบการเงิน จะช่วยให้การปฏิบัติงานบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สามารถเปิดเผยข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินได้อย่างถูกต้องครบถ้วน จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 5 ความฉลาดทางวิสัยทัศน์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี

ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Quotient : EQ) เป็นชุดความสามารถด้านอารมณ์และด้านสังคมที่ส่งผลต่อความสำเร็จของบุคคลในการต่อกรกับข้อเรียกร้องและแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมทั้งหลายได้เป็นอย่างดี ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการจัดการกับความเครียดและสภาวะทางอารมณ์ทั่วไป (Bar-On, 1997) สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ในศาสตร์ทางการบัญชี ACCA (2016) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของนักบัญชีในการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกของตนเอง สามารถรักษาความสัมพันธ์กับ

บุคคลอื่นได้เป็นอย่างดี สามารถปรับตัวและจัดการความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจากการศึกษาของ Santoso (2018) พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถเฉพาะบุคคลที่ช่วยสนับสนุนให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน โดยการมีแรงจูงใจที่อยากจะทำงานให้สำเร็จ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้ และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่นซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่ดี ทำให้เมื่อเกิดปัญหาจากการปฏิบัติงานจะช่วยให้เกิดความร่วมมือกันเพื่อแก้ไขปัญหา นำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 6 ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี

ความฉลาดทางประสบการณ์ (Experience Quotient : XQ) ประสบการณ์ทางการบัญชี คือ เวลาของรอบระยะเวลาการทำงานทางบัญชี ทั้งจากการเป็นนักบัญชีอิสระ การทำงานในแผนกบัญชี สำนักงานบัญชี การตรวจสอบภายใน การตรวจสอบภายนอก หรือการทำงานด้านภาษีอากร (Kaneko and Yimruan, 2018) โดย ACCA (2016) กล่าวว่า ความฉลาดทางประสบการณ์ หมายถึง ความสามารถของนักบัญชีในการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ประสบการณ์ในอดีตทั้งจากเรื่องที่ประสบความสำเร็จและเรื่องที่เป็นปัญหาความผิดพลาดต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบันและอนาคตให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจากการศึกษาของ Srithonrach (2018) พบว่า นักบัญชีที่สะสมมาประสบการณ์ทางการบัญชีทั้งจากตนเองขณะปฏิบัติงานหรือได้รับการถ่ายทอดประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญ เมื่อถูกล้อมรวมและตกผลึกเป็นองค์ความรู้ใหม่ และมีการนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานทางการบัญชีจะช่วยปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ ช่วยลดขั้นตอนการทำงานให้มีความกระชับ ถูกต้องและลดการสูญเสียทรัพยากรที่เป็นต้นทุนขององค์กรได้ จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 7 ความฉลาดทางประสบการณ์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี (Accounting Practice Effectiveness : APE) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน คือ ผลของการทำงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบจนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ (Sangempong, 2016) จากการทบทวนวรรณกรรมทางการบัญชี ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี หมายถึง ผลของการทำงานด้านการบัญชีที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ สามารถนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่น่าเชื่อถือ มีความถูกต้องสามารถตรวจสอบได้ (Pragoddee et al., 2018; Sari, 2015) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Supapinit (2015) ที่กล่าวว่า นักบัญชีที่ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีระเบียบ มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนและปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ จนผลงานมีความน่าเชื่อถือ ได้มาตรฐาน สำเร็จทันต่อการใช้งาน จะได้รับได้รับการยอมรับและยกย่องจากผู้บังคับบัญชาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าผลงานมีคุณภาพ ซึ่งจะทำให้ให้นักบัญชีมีความก้าวหน้าในอาชีพ จึงนำไปสู่การตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 8 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืน

ความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืน (Sustainable Accounting Success : SAS) เป็นตัวแปรตามสุดท้ายของงานวิจัยนี้ โดยจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยทางบัญชี Pragoddee et al. (2018) ให้คำนิยาม ความสำเร็จทางการบัญชี หมายถึง ผลจากการปฏิบัติทางบัญชีที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องซึ่งช่วยองค์กรสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันจนเป็นที่รับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ ดังนั้น จากความหมายข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปและบูรณาการสำหรับงานวิจัยนี้ว่า ความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืน หมายถึง ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จนได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย มีความก้าวหน้าในงาน สามารถดำรงอยู่ในวิชาชีพการบัญชีได้อย่างสง่างามทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Cochran (1953) ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 5% ได้ทั้งสิ้น 323 ตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P = สัดส่วนของประชากรที่ต้องการสุ่ม (นิยมใช้ 30% = 0.30)

Z = ระดับนัยสำคัญทางสถิติ กำหนดที่ 0.05 (Z มีค่าเท่ากับ 1.96)

d = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดได้ โดยกำหนดที่ 0.05

จากนั้นผู้วิจัยจึงคำนวณความเพียงพอของขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างตามหลักเกณฑ์อย่างน้อย 10 ตัวอย่างต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้แบบจำลอง 29 ตัวแปร ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่มีความเพียงพอควรมีอย่างน้อย 290 ตัวอย่าง (10×29) (Schumacker and Lomax, 2010) ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้จากสูตรของ Cochran ข้างต้น จึงเพียงพอในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างในงานวิจัยนี้ แต่ทั้งนี้ เพื่อป้องกันอัตราการตอบกลับไม่ครบถ้วนตามความคาดหวัง เนื่องจากการเก็บข้อมูลที่ใช้แบบสอบถามผ่านการส่งไปรษณีย์จะมีอัตราการตอบกลับน้อย และอัตราการตอบกลับควรมีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ (Aaker et al., 2001) ผู้วิจัยจึงคำนวณกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 1,615 ตัวอย่าง ($323 \times 100/20$) และสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-Stage Sampling) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยจำแนกประชากรตามจำนวนบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งมีจำนวน 540 บริษัท ณ วันที่ 30 มีนาคม 2563 (The Stock Exchange of Thailand, 2020) โดยไม่รวมบริษัทที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงานและบริษัทที่อาจถูกเพิกถอน ผู้วิจัยกำหนดโควตาให้บริษัทละ 3 ราย เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่คำนวณได้ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1,620 ตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดทางการบัญชี 3 ลำดับแรก เนื่องจากเป็นนักบัญชีที่มีการสะสมประสบการณ์ความรู้ความชำนาญทางด้านบัญชีในเชิงปฏิบัติการเป็นอย่างดี จึงมีความเหมาะสมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชีที่ครอบคลุมและเชื่อถือได้ เมื่อครบกำหนดได้รับแบบสอบถามตอบกลับมา 353 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 21.79 ซึ่งมีอัตราตอบกลับไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ตามคำแนะนำของ Aaker et al. (2001) จึงถือว่ายอมรับได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมิน 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ถึง 5 = เห็นด้วยมากที่สุด จำนวน 23 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืนของนักบัญชีใน

บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต จำนวน 6 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินและเกณฑ์การแปลความหมายเช่นเดียวกับแบบสอบถามในตอนที่ 2

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (open-ended) จำนวน 1 ข้อ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,620 ชุด โดยเริ่มส่งแบบสอบถามวันที่ 30 พฤษภาคม 2563 ถึง 31 สิงหาคม 2563 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยพร้อมแนบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยให้ทำแบบสอบถามออนไลน์ที่มีการระบุลิงค์ในจดหมาย หรือส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์ และกำหนดให้ตอบกลับภายใน 4 สัปดาห์ หลังจากที่ได้รับแบบสอบถามแล้ว

2. เมื่อครบ 4 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามที่ส่งคืนมาไม่ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จึงดำเนินการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างเดิมที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามกลับคืนอีกครั้ง โดยเมื่อครบกำหนดเวลาเก็บข้อมูล ได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืนมา 353 ฉบับ รวมระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล 94 วัน และแบบสอบถามยังถูกทดสอบความคลาดเคลื่อนจากการไม่ตอบแบบสอบถาม (Non-Response Bias) โดยการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (t-test) ผลการทดสอบพบว่า กลุ่มที่ตอบกลับมาเร็วและกลุ่มที่ตอบกลับมาช้าไม่มีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยทำการทดสอบข้อมูลอายุ ($t = -0.274, p > 0.05$) และข้อมูลประสบการณ์การทำงาน ($t = 0.266, p > 0.05$) ดังนั้น จึงไม่พบปัญหาความเอนเอียงจากการไม่ตอบแบบสอบถาม (Armstrong and Overton, 1977)

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาทำการลงรหัสเพื่อใช้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง ปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืน

ยั่งยืนของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ IBM SPSS AMOS

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	Factor Loadings	Item-total correlation	Cronbach's Alpha
ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม	0.847-0.872	0.724-0.762	0.877
ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา	0.790-0.919	0.654-0.839	0.888
ความฉลาดทางดิจิทัล	0.813-0.876	0.598-0.692	0.797
ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์	0.901-0.955	0.783-0.894	0.916
ความฉลาดทางวิสัยทัศน์	0.771-0.844	0.519-0.620	0.751
ความฉลาดทางอารมณ์	0.815-0.947	0.618-0.855	0.849
ความฉลาดทางประสบการณ์	0.804-0.932	0.589-0.817	0.823
ประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี	0.868-0.959	0.724-0.896	0.904
ความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืน	0.841-0.934	0.677-0.835	0.881

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 66.57 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 42.79 สถานภาพสมรส จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 56.09 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 59.77 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 40.23 ดำรงตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบัญชี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 26.06 และส่วนใหญ่เข้าอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีเฉลี่ย 1-2 ครั้งต่อปี จำนวน 241 คน คิดเป็นร้อยละ 68.27

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่สูงที่สุดคือ ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.619) รองลงมาคือ ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.568) ความฉลาดทางดิจิทัล ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.690) ความฉลาดทางวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.668) ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.03$,

S.D. = 0.647) ความฉลาดทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.596) และความฉลาดทางประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.717) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.664) และสำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืน พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.734)

4. สำหรับผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่า ความฉลาดทางเชาว์ปัญหามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชีสูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.645$) และประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชียังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.527$) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance Inflation Factor: VIF) โดยผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.335 – 1.717 ซึ่งไม่เกิน 10 (Hair et al.,

2010) แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน นำมาวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างต่อไป แสดงดัง
ในระดับสูง หรือเรียกว่าไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ ตารางที่ 2
ระหว่างตัวแปรอิสระ ข้อมูลจึงมีความเหมาะสมในการ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ ประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืน

ตัวแปร	TQ	IQ	DQ	CQ	VQ	EQ	XQ	APE	SAS	VIF
$\bar{X}$	4.06	4.09	4.05	4.03	4.04	4.03	3.89	4.03	4.22	
S.D.	0.568	0.619	0.690	0.647	0.668	0.596	0.717	0.664	0.734	
TQ	1									1.647
IQ	.548***	1								1.517
DQ	.457***	.404***	1							1.335
CQ	-.013	-.112**	-.037	1						1.624
VQ	.015	-.048	.008	.543***	1					1.717
EQ	.253***	.128**	.158***	.412***	.446***	1				1.514
XQ	.094	.004	.098	.494***	.538***	.459***	1			1.640
APE	.620***	.645***	.496***	-.071	-.037	.285***	.062	1		
SAS	.355***	.472***	.421***	-.029	.030	.160***	.075	.527***	1	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของแบบจำลองสมการโครงสร้าง จากการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าใช้ในการพิจารณา ได้แก่ ค่า $\chi^2 = 390.539$, $p\text{-value} = 0.129$, $df = 360$, $CMIN/DF = 1.085$, $RMSEA = 0.016$, $GFI = 0.932$ ซึ่งพบว่า ค่าไครสแควร์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าไคสแควร์สัมพันธ์ (CMIN/DF) เท่ากับ 1.085 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.932 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.90 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.016 มีค่าน้อยกว่า 0.08 จึงสรุปได้ว่าสถิติทั้ง 4 ค่าผ่านเกณฑ์การประเมินตามคำแนะนำของ Schumacker and Lomax (2010) ดังภาพที่ 2 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า แบบจำลองสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชีและความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืนของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนใน

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

6. ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรแฝงในแบบจำลองสมการโครงสร้าง มีจำนวน 8 สมมติฐาน โดยผลการทดสอบสมมติฐานแสดงดังตารางที่ 3

ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี ($\beta = 0.27$, $t\text{-value} = 2.89$, $p < 0.01$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่มีความรู้ทางวิชาชีพ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด มีอิทธิพลทำให้ผลการปฏิบัติงานมีความเป็นมาตรฐาน มีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Peasai et al. (2020) ที่ระบุว่า ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพของนักบัญชีส่งผลต่อประสิทธิผลของการ

ปฏิบัติงานทางบัญชี ดังนั้น นักบัญชีต้องพัฒนาความรู้ทางการบัญชีให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบัญชีมีความถูกต้องและน่าเชื่อถือ และ Ratnaningsih et al. (2019) ได้พบว่า นักบัญชีที่ยึดมั่นในจรรยาบรรณ

วิชาชีพบัญชีจะประพฤติตนอย่างมีอาชีพ ด้วยการปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเพื่อให้ผลงานบรรลุแผนงานที่กำหนดไว้

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	Std. Coefficient	t-value	ผลการทดสอบ
H1	TQ → APE	0.27***	2.89	ยอมรับสมมติฐาน
H2	IQ → APE	0.57***	5.99	ยอมรับสมมติฐาน
H3	DQ → APE	0.22***	3.52	ยอมรับสมมติฐาน
H4	CQ → APE	-0.17	-1.03	ปฏิเสธสมมติฐาน
H5	VQ → APE	-0.14	-0.66	ปฏิเสธสมมติฐาน
H6	EQ → APE	0.47***	3.26	ยอมรับสมมติฐาน
H7	XQ → APE	-0.07	-0.46	ปฏิเสธสมมติฐาน
H8	APE → SAS	0.63***	8.93	ยอมรับสมมติฐาน

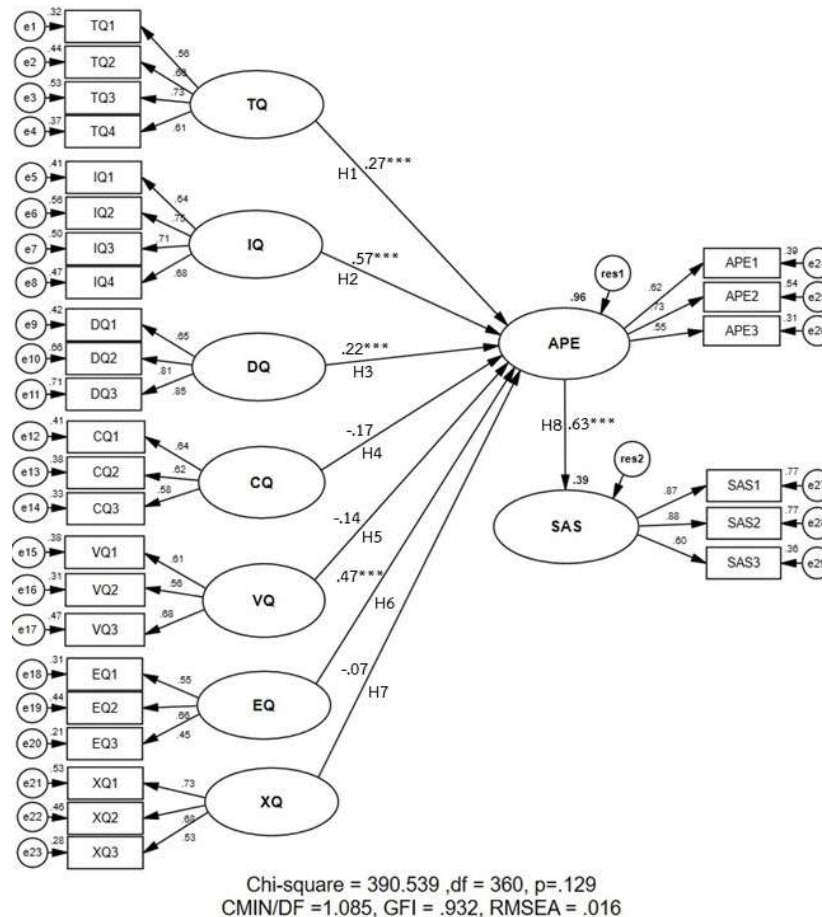
*** มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ความฉลาดทางเชาว์ปัญหามีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ($\beta = 0.57$, $t\text{-value} = 5.99$, $p < 0.01$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล คิดเป็นระบบและสามารถคิดแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีอิทธิพลทำให้ผลงานของนักบัญชีมีคุณภาพสูง โดยนักบัญชีจะเข้าใจสถานการณ์ทางธุรกิจจนสามารถนำข้อมูลทางบัญชีและข้อมูลอื่น ๆ ที่มีอยู่มาคิดเชื่อมโยงเพื่อจัดทำสารสนเทศทางการบัญชีที่มีคุณค่าให้แก่องค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Linjee et al. (2020) ที่อธิบายว่า นักบัญชีที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดี สามารถใช้ความรู้ประกอบการให้เหตุผลได้อย่างเหมาะสม จะช่วยให้นักบัญชีสามารถตัดสินใจและใช้ดุลยพินิจที่ดีในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนระหว่างการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุเป้าหมายของงานได้ ความฉลาดทางดิจิทัลมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ($\beta = 0.22$, $t\text{-value} = 3.52$, $p < 0.01$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่มีความรู้และทักษะทางเทคโนโลยีสมัยใหม่และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับงานบัญชีได้อย่างเหมาะสม มีอิทธิพลทำให้การปฏิบัติงาน

บัญชีมีความรวดเร็ว ถูกต้องและน่าเชื่อถือมากขึ้น เพราะการใช้เทคโนโลยีจะช่วยลดอัตราความผิดพลาดจากการปฏิบัติงาน ลดเวลาการปฏิบัติงานและช่วยลดการใช้ทรัพยากรในองค์กรได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Srichainat (2019) ที่ได้กล่าวว่า นักบัญชีที่มีความรู้และทักษะด้านการนำเทคโนโลยีระบบคลาวด์มาใช้ในการออกเอกสารและจัดเก็บเอกสารบนคลาวด์ จะช่วยประหยัดเวลาการทำงาน ลดต้นทุนในด้านการทำบัญชีและการวิเคราะห์ข้อมูลทางการบัญชีที่มีความถูกต้องแม่นยำขึ้น ความฉลาดทางความคิดสร้างสรรค์ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทางการบัญชี ($\beta = -0.17$, $t\text{-value} = -1.03$, $p > 0.01$) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 4 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่ปฏิบัติงานในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังไม่สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองมาทำให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานบัญชีได้ เนื่องจากบริษัทต้องจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสียต่อสาธารณะ (PAEs) อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในเรื่องของหลักการบัญชี การจัดทำงบการเงินรูปแบบของงบการเงิน รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับ Sokhwanfa (2016) ที่อธิบายว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เป็นกลุ่มบริษัทที่

ต้องจัดทำงบการเงินตามมาตรฐานบัญชีอย่างเคร่งครัด และ ก.ล.ต. ยังได้ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดทำแนวปฏิบัติที่กำหนดให้บริษัทต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการขององค์การเพื่อความร่วมมือทาง

เศรษฐกิจ และการพัฒนาด้วย (OECD) ดังนั้น จึงเป็นไปได้ว่านักบัญชียังไม่สามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนในการปฏิบัติงานบัญชีได้ เพราะอาจเสี่ยงกับการขัดต่อหลักกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ

ภาพที่ 2 แบบจำลองสมการโครงสร้างปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชียุคใหม่ ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืน ของนักบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ความฉลาดทางวิสัยทัศน์ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี ($\beta = -0.14$, $t\text{-value} = -0.66$, $p > 0.01$) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 5 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานหรือคาดการณ์เหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า ไม่ได้มีอิทธิพลต่อผลการปฏิบัติงานด้านการบัญชีของตนเอง เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติงานที่นักบัญชีได้กำหนดหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้นักบัญชีไม่สามารถนำแนวทางการปฏิบัติงานดังกล่าวมาใช้ในการ

ปฏิบัติจริงได้ ซึ่งสอดคล้องกับ The Stock Exchange of Thailand (2020) ที่ระบุว่า ผลประกอบการของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้บริษัทต้องพร้อมปรับกลยุทธ์ธุรกิจและกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ทันกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอ จึงเป็นไปได้ว่าแนวทางการปฏิบัติงานที่นักบัญชีได้กำหนดหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าอาจไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันทำให้นักบัญชีไม่สามารถนำแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดขึ้นภายใต้วิสัยทัศน์ในอดีตมา

ใช้เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานบัญชีในปัจจุบัน ได้ความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี ($\beta = 0.47$, $t\text{-value} = 3.26$, $p < 0.01$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 6 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่ตระหนักรู้ถึงอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง รู้จักการควบคุมอารมณ์ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและสามารถจัดการความเครียดได้ จะส่งผลให้ผลการปฏิบัติงานมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากนักบัญชีสามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพของตนเอง มีความยืดหยุ่น ปรับตัวได้และมีแรงจูงใจในการสร้างผลงานที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับ Asri and Made (2018) ที่ระบุว่า ความฉลาดทางอารมณ์มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักบัญชีมืออาชีพ เนื่องจากนักบัญชีที่มีความเข้าใจในตนเองและผู้อื่นจนสามารถปรับตัวและร่วมงานกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในเรื่องประสบการณ์และแนวปฏิบัติ ที่ดี นำไปสู่การปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

ความฉลาดทางประสบการณ์ไม่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี ($\beta = -0.07$, $t\text{-value} = -0.46$, $p > 0.01$) ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 7 แสดงให้เห็นว่านักบัญชีที่บูรณาการความรู้ความเข้าใจจากการปฏิบัติงานด้านการบัญชีในอดีตมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานในปัจจุบันไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการบัญชี เนื่องจากนักบัญชีที่เน้นใช้ประสบการณ์การปฏิบัติงานในอดีตเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ถ้าขาดการเรียนรู้สิ่งใหม่เพิ่มเติม ก็จะทำให้ประสบการณ์เดิมหรือวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบเดิมไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดย Yonathan et. al (2019) ได้อธิบายว่า ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานบัญชีในอดีตอาจไม่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบันได้เสมอไป การที่ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานในอดีตจะเป็นประโยชน์ได้นั้น จะต้องมีการศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมด้วย เพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะและความรู้ของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะกฎหมาย ข้อบังคับและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต ทำให้ประสบการณ์เดิมจึงอาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ใน

ปัจจุบันแล้วประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชีมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จทางการบัญชีอย่างยั่งยืน ($\beta = 0.63$, $t\text{-value} = 8.93$, $p < 0.01$) ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐานที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักบัญชีที่สามารถปฏิบัติงานด้านการบัญชีที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ สามารถจัดทำข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ สามารถตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลย้อนกลับได้ จะทำให้นักบัญชีได้ยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย มีความก้าวหน้าในอาชีพ และสามารถดำรงอยู่ในวิชาชีพได้อย่างมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sari (2015) ที่กล่าวว่า นักบัญชีที่สามารถจัดทำและนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้อง เพียงพอและเป็นประโยชน์ จะทำให้ผู้ใช้ข้อมูลในองค์กรพึงพอใจและได้รับการยอมรับจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้และทักษะเกี่ยวกับความฉลาดทางวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาขีดความสามารถนักบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการของวิชาชีพบัญชีในอนาคต โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชี ยุคใหม่ พบว่า ความฉลาดทางเชาว์ปัญญามีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้น สภาวิชาชีพบัญชีฯ ควรมุ่งเน้นการจัดอบรมเกี่ยวกับเรื่องการคิดวิเคราะห์ การใช้เหตุผลและการคิดเชื่อมโยงเชิงตรรกะให้กับนักบัญชี เช่น การฝึกอบรมการวิเคราะห์งบการเงิน รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ ในเชิงพื้นฐานที่มีผลกระทบ เป็นต้น

2. สถาบันการศึกษาที่มีการผลิตบัญชีบัณฑิต อาจใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตบัญชีในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. นักบัญชียุคใหม่ควรเพิ่มพูนองค์ความรู้ให้กับตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความฉลาดทางเทคนิคและจริยธรรม ความฉลาดทางเชาว์

ปัญญา ความฉลาดทางดิจิทัลและความฉลาดทางอารมณ์ มีอิทธิพลต่อการเพิ่มประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี ดังนั้น นักบัญชียุคใหม่ควรปรับตัวพฤติกรรมและพัฒนาความสามารถของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและวิชาชีพบัญชี โดยควรเน้นพัฒนาศักยภาพด้านความรู้และเทคนิคทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง ฝึกการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการเชื่อมโยงเหตุผลเรื่องต่าง ๆ ทางธุรกิจ พัฒนากิจกรรมใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับงานบัญชี รวมถึงพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองให้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากความสามารถเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ผลงานของนักบัญชีมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ นำไปสู่การสร้างความก้าวหน้าในอาชีพได้อย่างยั่งยืน

2. บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถใช้ข้อมูลจากงานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างแบบทดสอบหรือแบบสัมภาษณ์เพื่อรับสมัครพนักงานบัญชีใหม่ ซึ่งอาจช่วยคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในอนาคต

1. ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางเชาว์ปัญญา มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชีมากที่สุด ดังนั้น งานวิจัยในอนาคตควรมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดความฉลาดทางเชาว์ปัญญา เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางเชาว์

ปัญญาที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของนักบัญชี

2. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความฉลาดทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียุคใหม่ต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานทางการบัญชี และความสำเร็จทางการบัญชีที่ยั่งยืนในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นักบัญชีในอุตสาหกรรมอื่น ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ตรวจสอบบัญชีภาษีอากร ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีความเป็นสากล (Generalization)

3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางวิชาชีพของนักบัญชี โดยการศึกษาเชิงคุณภาพควบคู่กับการศึกษาเชิงปริมาณ เช่น การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เพื่อให้ได้รายละเอียดเรื่องแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางวิชาชีพนักบัญชีที่สมบูรณ์ขึ้น

4. การวิจัยครั้งนี้ทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) สำหรับการวิจัยในอนาคตอาจจะใช้วิธีการอื่น เช่น การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) หรือ การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เป็นต้น เนื่องจากเป็นวิธีทางสถิติที่สามารถใช้ยืนยันโครงสร้างของทฤษฎีว่าสามารถนำไปใช้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้จริง

References

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing Research*. New York: John Wiley and Sons.
- ACCA. (2016). Professional Accountants – the future: Drivers of Change and Future Skills. Retrieved from file:///C:/Users/Asus/Downloads/pi-professional-accountants-the-future%20(1).pdf
- Ahinful, G. S., Addo, S., Boateng, F. O., & Boakye, J. D. (2017). Accounting Ethics and the Professional Accountant: The Case of Ghana. *International Journal of Applied Economics, Finance and Accounting*. 1(1), 30-36. doi: 10.33094/8.2017.11.30.36
- Armstrong, J. S., & Overton, T. S. (1997). Estimating Non Response Bias Mail Surveys. *Journal of Marketing Research*. 14, 396-402.
- Asri, J. L., & Made, S. I. (2018). The Effect of Intellectual Intelligence, Emotional Intelligence, Spiritual Intelligence and Types of Accountant Professions at

- Ethical Attitudes of Master Accounting Students. *Russian Journal of Agricultural and Socio-Economic Sciences*. 7(79), 195-204. doi: <https://doi.org/10.18551/rjoas.2018-07.21>
- Bar-On, R. (1997). *The emotional quotient inventory (EQ-i): A test of emotional intelligence*. Toronto: Multi-Health Systems.
- Boonchaay, N. (2020). The Age of Disruptive Technology and the Development of Innovative Accountants. *Journal of Business Administration and Social Sciences Ramkhamhaeng University*. 3(1), 15-26.
- Chularee, S., & Chiaranai, C. (2018). *Systematic Thinking ability of Suranaree University of Technology's Scholars (Institutional Research Report)*. Suranaree University.
- Churchill, Jr. (1979). A Paradigm for Developing Better Measures of Marketing Constructs. *Journal of Marketing Research*. 16, 64-73.
- Cochran, W. G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons. Inc.
- Dampitakse, K., & Boontawee, N. (2020). The Impact of Digital Accounting System on Business Corporation Accountants. *RMUTT Global Business and Economics Review*. 15(2), 59-72.
- Federation of Accounting Professions. (2020). *Management Accountants in the Digital Age*. Retrieved from <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/126283>
- Gede, B. L. L., & Ketut, Y. (2018). The Effect of Intelligence Quotient on the Level of Understanding of Accounting with Spiritual Quotient and Adversity Quotient as a Moderating Variables. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research*, 41(1), 148-157.
- Gordon, S. (2018). *Technology Advancement Influence in Accounting and Information System Fields (Undergraduate's thesis)*. University of Nairobi.
- Hair, J. F. Jr., Black W. C., Babin B. J., Anderson R. E., & Tatham, R. L. (2010). *Multivariate Data Analysis* (6th ed.). New Jersey: Pearson Education International.
- Kamfun, H., & Pongpanpattana, J. (2017). Effect of Accounting Vision on Efficiency of Accounting Practice in Hotel Business in North of Thailand. *Humanities and Social Sciences Journal of Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University*. 11(2), 135-146.
- Kaneko, P., & Yimruan, S. (2018). Thai Accountant Competencies, Accounting Experience, Accountability Attitude, and Adaptation Capabilities, on Success in Accounting Profession after ASEAN Economic Community. *Asian Administration and Management Review*. 1(1), 115-122.
- Linjee, C., Homkaew, K., & Boon-lam, S. (2020). Knowledge and Professional Skills of Accountants at the Certified Accounting Practice in Thailand. *Journal of Arts Management*. 4(1), 34-45.
- Marwaha, S., & Seth, G. (2016). Analyzing Impact of Creative Quotient on Students' Participation and Performance in Extra-Curricular Activities. *Imperial Journal of Interdisciplinary Research*. 2(5), 97-107.
- Meemak, T., Ankyos, T., & Ankyos, T. (2016). Accountants' Knowledge Competency and Performance Standards Affecting the

- Quality of Financial Statement Reports of the Subdistrict Administrative Organizations in Nakhon Ratchasima Province. *APHEIT Journals*. 22(1), 119-133.
- Nunnally, J. C., & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. New York: McGraw-Hill.
- Peasai, K., Wongsirisathaporn, J., & Panya, P. (2020). The Effect of Personal Development to Accounting Practice Performance of Accountants in the Northern Industrial. *Journal of Management Science Chiangrai Rajabhat University*. 15(1), 89-113.
- Pragoddee, P., Boonlua, S., & Muenthaisong, K. (2018). Strategic Accounting Practice Process Orientation and Accounting Success: An Empirical Research of Small and Medium Enterprises (SMEs) Auto Parts Businesses in Thailand. *Panyapiwat Journal*. 10(2), 89-103.
- Prapaisri, P., & Nuntapun, K. (2020). Professional Development Guidelines for Accounting Professionals in The Digital Age. *Journal of MCU Nakhondhat*. 7(12), 421-435.
- Ratnaningsih, R., Al-Hadi, & Diana, A. L. (2019). The Effect of Accountant Professional Ethic's Education and Religiosity on Student's Perception of Accountant's Ethical Behavior. *Advances in Economics, Business and Management Research*. 127, (1-4).
- Rodjam, C., & Mungsing, R. (2019). A Confirmatory Factor Analysis of Accountants' Competency in Desirable Accountants' Qualifications. *Journal of Humanities and Social Sciences, Rajapruk University*. 5(1), 29-44.
- Sangempong, S. (2016). *Job Performance Efficiency: A Case Study for Operating Officers of Telecommunication Tower Department of TOT Public Company Limited (Master's thesis)*. Krirk University.
- Santoso, A. L. (2018). Emotional Intelligence and Job Performance of Accounting Students Undertaking Internships. *Journal of Management and Marketing Review*. 3(1), 40-47.
- Sarapaiwanit, N. (2020). *The Mission of Desirable Accountant Production for dealing with disruption of the Department of Accounting, Chiang Mai University*. Retrieved from <https://shorturl.asia/TkoZn>
- Sari, E. N. (2015). Accounting Practices Effectiveness and Good Governance: Mediating Effects of Accounting Information Quality in Municipal Office of Medan City, Indonesia. *Research Journal of Finance and Accounting*. 6(2), 1-11.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2010). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*. (3rd ed). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sokhwanfa, B. (2016). *Annual Report Disclosures Under Corporate Governance and Stakeholders benefits: Evidence from The Stock Exchange of Thailand 2015 (Master's thesis)*. Thammasat University.
- Srichainat, A. (2019). *Technology Skills of Accounting Professionals in The Digital Age (Master's thesis)*. Dhurakij Pundit University.
- Srithonrach, B. (2018). Effect of Accounting Expertise on Work Efficiency of Accountant Business in Roi-Kaen-Sarn-Sin Province Group. *Journal of*

- Management Science Chiang Rai Rajabhat University*. 13(2), 103-124.
- Sternberg, R.J. (1997). *Successful intelligence*. New York: Plume.
- Sukh-Manthum, T. (2014). Learn From the Past to Develop and Plan for Operational Improvements. Retrieved from <https://1th.me/FQubp>.
- Supapinit, A. (2015). *Relationship Between Accounting Practice and Job Efficiency of Higher Education Institutions of Thailand (Institutional Research Report)*. Sripatum University.
- The Stock Exchange of Thailand. (2020). *List of Companies /Securities*. Retrieved from shorturl.asia/gJlh3.
- The Stock Exchange of Thailand. (2020). *SET CEO Survey Economic Outlook (Apr – Dec 2020)*. Retrieved from https://www.set.or.th/dat/vdoArticle/attachFile/AttachFile_1598256517138.pdf.
- Yonathan, S., Nur. L., & Andi, A. (2019). The Influence of Experience, Motivation and Professional Commitment on Employee Performance and Job Satisfaction at the Audit Firm in Indonesia. *Revista Espacios*. 40(27), 1-25.
- Yuenyaw, P. (2018). Quotient Factors Affecting Desirable Characteristics of Bachelor of Education Curriculum's Students in Nakhon Pathom Rajabhat University. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 11(1), 1961-1977.